

Hrvatsko tržište energije proizvedene iz vjetroelektrana, promatrajući razdoblje od 2010. do 2016., vrlo je dinamično i u fazi razvoja. U tom razdoblju proizvodnja energije iz vjetroelektrana porasla je čak 15 puta.

Udio u ukupnoj proizvodnji električne energije povećao se sa 0,5 posto u 2010. na 9 posto u 2016., a udio u ukupnoj potrošnji sa 0,4 na 5,7 posto. Udio proizvodnje električne energije iz vjetroelektrana u proizvodnji svih povlaštenih proizvođača, pak, iznosio je gotovo 60 posto u 2016. (oko 9 posto ukupne proizvodnje električne energije). Daljnji rast očekuje se zbog ulaska u sustav poticanja novih vjetroelektrana.

Brojke su to koje ukazuju na ekspanziju energije vjetra, a koje otkriva publikacija “Hrvatsko tržište energije proizvedene iz vjetroelektrana” Instituta za javne financije (siječanj 2018.), koju potpisuje tim ekonomskih stručnjaka i profesora sa zagrebačkog Ekonomskog fakulteta – Anto Bajo, Zvonimir Ovanin, Marko Primorac i Hrvoje Šimović, prenosi Jutarnji list.

Cilj publikacije bio je analizirati tržište vjetra i ocijeniti financijsku poziciju društava koja se bave tom, sudeći prema podacima, atraktivnim djelatnošću. Tema obnovljivih izvora i trendova na tržištu ujedno je i jedna od tema o kojoj će se raspravljati i na energetske konferenciji “Hrvatsko energetske tržište u europske energetske uniji”, koja će se održati na zagrebačkom Ekonomskom fakultetu 20. travnja, u organizaciji te visokoškolske ustanove i KPMG-a Croatia te u suradnji s Predstavništvom Europske komisije u Hrvatskoj.

U vezi s vjetroelektranama, autori publikacije pojašnjavaju da su jedan od razloga ekspanzije, naravno, visoki financijski poticaji države koje dobivaju proizvođači. Kao što je poznato, povlaštene proizvođači s Hrvatskim operaterom tržišta energije sklapaju ugovor na 14 godina o otkupu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora. Budući da su poticajne cijene više od one po kojoj HROTE prodaje otkupljenu električnu energiju, razlika se nadoknađuje naknadom koju plaćaju krajnji kupci (od 31. kolovoza 2017. naknada iznosi 0,105 kuna po kilovatsatu).

HROTE je povlaštenim proizvođačima u 2015. isplatio više od milijardu kuna poticaja, a prosječna isplaćena cijena električne energije bila je tri puta viša od godišnjeg prosjeka cijena električne energije na najbližim burzama električne energije. U 2016., pak, ukupan je iznos poticaja porastao oko 50 posto, na 1,5 milijardi kuna. U Hrvatskoj, inače, postoje 22 povlaštena proizvođača, od čega ih je 15 s postrojenjem u pogonu, a sedam još nije. Značajni su i ukupni novoinstalirani kapaciteti koji još nisu u pogonu te čine oko 80 posto sadašnjeg kapaciteta aktivnih vjetroelektrana.

Gledajući financijsku sliku proizvođača, ona pokazuje da su im se prihodi od 2012. do 2016. utrostručili, a rasla je i dobit. Društva su prezadužena i većinu imovine (više od 80 posto) financiraju iz tuđih izvora. No, likvidna su i sposobna financirati kratkoročne obveze, a

pokazatelji profitabilnosti prikazuju sposobnost da ostvare profit – prinos na uloženi kapital na razini sektora u 2016. iznosio je 18 posto, što potvrđuje da je ulaganje u vjetroelektrane izrazito profitabilan posao. “Dodamo li tome činjenicu da u strukturi financiranja prevladavaju krediti, lako je zaključiti da je taj posao za vlasnika i relativno siguran”, zaključuju autori.

Dakle, ulaganje u vjetroelektrane pokazalo se kao profitabilan i siguran posao, koncentriran i na relativno mali broj tržišnih sudionika, a poticaji koji se isplaćuju povlaštenim proizvođačima izdašni su i visoki. Imajući sve to u vidu, kao i česte deficite električne energije, ostaje pitanje zbog čega država proizvodnju energije iz vjetroelektrane dodatno ne liberalizira. “Banke su očito spremne preuzeti rizik financiranja jer su svjesne dugoročne financijske održivosti i isplativosti tih projekata. Konačno, nije jasno zašto javno poduzeće HEP nije aktivno uključeno u proizvodnju energije iz vjetroelektrana, pri čemu je cijelo vrijeme imalo obvezu otkupa električne energije povlaštenih proizvođača od HROTE-a, razmjerno tržišnom udjelu po reguliranoj otkupnoj cijeni”, pitaju se autori publikacije.

Izvor: energypress.net